

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף ב.

אשה שאין לה וסת¹ וראתה דם, והיתה עוסקת בתרומה וטהרות, מה דינם?

בטהרות שנתעסקה תוך המעת לעת	בטהרות שנתעסקה בין פקידה לפקידה²	
טהורות	טהורות	לשמאי³
כשבדקה עצמה קודם ⁴ : טהורות כשלא בדקה עצמה: טמאות	טמאות	להלל
	קודם המעת לעת: טהורות אחר המעת לעת: טמאות	לחכמים

באיזה אופנים טמאנו במעת לעת שבנדה (למאן דמטמא), ובסוטה? [תוד"ה מעת].

ברשות הרבים	ברשות היחיד	
טהורה ⁶	טמאה ⁵	בסוטה
לתוס': טמאנו בקדשים ובתרומה ⁸ לרש"י: לא טמאנו ⁹	בקדשים ובתרומה: טמאנו ⁷ בחולין: לא טמאנו	במעת לעת שבנדה

¹ אכן אשה שיש לה וסת - וראתה בשעת וסתה, מבואר במשנה דלהלן דדיה שעתה.

² פ"י כגון שבדקה עצמה לפני כמה ימים, ונמצאת טהורה, ובדקה את עצמה עכשיו ונמצאת טמאה. מה דין הטהרות שנתעסקה בהם בין הבדיקה הקודמת לבדיקה של היום. עוד מבואר בהמשך המשנה, שה"ה המשמשת בעדים שבודקת עצמה בסדין קודם תשמיש ואחר תשמיש ג"כ חשוב כפקידה. ומבואר בגמ' דהכוונה לעד שאחר תשמיש, אבל העד שקודם - אינו חשוב כפקידה, מחמת שחיישינן שמא לא בדקה יפה מחמת שהיא ממהרת.

³ ס"ל דכל הנשים דיין שעתן, דדיינו שאנו מטמאים אותה מכאן ולהבא, ואין מטמאים אותה למפרע. פ"י, כגון אם בדקה עצמה תוך המעת לעת ונמצאת טהורה ושוב בדקה עצמה ונמצאת טמאה, לא מטמאים למפרע קודם הבדיקה הראשונה הגם שהיא תוך המעת לעת, אלא מעת לעת ממעט מפקידה (אם היתה הבדיקה לפני כמה ימים). ומפקידה לפקידה ממעט על יד מעת לעת (שאם בדקה עצמה תוך המעת לעת, אינה טמאה קודם הבדיקה).

⁵ והוקשה לתוס' א"כ, למה כאן טמאנו רק בתרומה וקדשים. ותירצו, דלא ילפינן מסוטה לטמא למפרע, וכאן במעלייע נתחדש לטמא למפרע. [ונחלקו המהרש"א והמהר"ם בזה, דלמהרש"א דוקא כאן שיש חזקת טהרה לא ילפינן לטמא למפרע, אבל כשאין חזקת טהרה ילפינן. ולמהר"ם גם כשאין חזקה לא ילפינן. וע' בזה בשב שמעתתא (שמעתא א' פ"י)].

⁶ והוקשה לתוס' לשיטתם (שנתבארה בסמוך) שבמעלייע החמרנו אפי' ברה"ר, הא מעלייע לכאורה קיל טפי מסוטה, דאינו מטמא ברה"י אלא לתרומה וקדשים. ותירצו, דמסוטה ילפינן לטהר ברה"ר רק דבר שהוא עדיין בספק אם הוא טמא או לא. אבל במעלייע שעכשיו האשה ודאי טמאה, לפשוט את הספק למפרע לקולא - לזה אין לנו מקור מסוטה. א"י לא גמרינן מסוטה לטהר אלא בטומאת מגע, אבל טומאת ראייה כבנדה לא גמרינן.

⁷ ואין זו טומאת ודאי אלא "תולין". והגם שגבי נגע באחד בלילה ולמחרת מצא שהוא מת, אמרו רבנן לקמן (דף ד.) דשורפים על מגעו כודאי. תירצו התוס' (בסוף דבריהם), דאם נחשבנה כטומאה ודאית, יהיה לבו נוקפו ויבטל מפריה ורביה - דיסבור שהטעם שטמאו אותה בודאות משום דשכיחה טומאה בה.

⁸ תוס' הביאו ב' ראיות לשיטתם דדין מעת לעת שבנדה לטמא גם ברה"ר, (א) מסוגיין (בסוף העמוד), דגרסינן (לשיטתם, ולא כפי הגירסא שלפנינו, וע' תוד"ה והלל): "והלל כי קאמר אוקי מילתא אחזקתה כגון ספק נגע ספק לא נגע אבל במעת לעת" וכו', והנה לומר "אוקי מילתא אחזקתה" - אמרינן הכי דוקא ברה"ר ובכל אופן במעת לעת לא אמרינן הכי - הרי שגם ברה"ר טמא. (ב) מלקמן (דף ה.): דאמרינן אף שחברותיה נושאות אותה במטה דיש כאן דין רה"ר ג"כ טמאה.

⁹ כן מדוייק מרש"י (בעמוד ב' בד"ה טומאה ודאית), שדוקא גבי מקוה טמאנו ברה"ר, אבל במעת לעת שבנדה לא. [וע' רשב"א (בעמוד ב'), שהביא למחלוקת זו].

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף ב:

באופנים דלהלן, האם אזלינן בתר חזקת היתר או חזקת טהרה או לא? [תוד"ה דאיכא].

בדליכא ריעותא מגופא	באיכא ריעותא מגופה	
אזלינן ¹	לשמאי: אזלינן להלל לא אזלינן	בהיתה החזקת היתר מבוררת
	לא אזלינן ²	בלא היתה החזקת היתר מבוררת

מה החילוק בין מקוה (אליבא דרבנן³) לנדה?

היכא דלינתא תרתי לריעותא - כנדה ⁵	היכא דאיכא תרתי לריעותא - כבמקוה ⁴	
אינה מטמאה למפרע	טהרות שנעשו שם טמאים בודאי למפרע	לשמאי
מטמאה בספק למפרע	טהרות שנעשו שם טמאים בודאי למפרע	להלל

מקוה שנמדד ונמצא חסר דאיכא ביה תרתי לריעותא מה דינו?

ברשות הרבים	ברשות היחיד	
	טהרות שנעשו שם טמאים בודאי למפרע	לרבנן
טהורות	טהרות שנעשו שם - תולין כדין ספק	לר' שמעון

בדק חבית יין להיות מפריש עליה תרומה ממקום אחר ולבסוף נמצאת חומץ מה דינה (לר"ש)⁶?

ג' ימים אחרונים	ימים אמצעים	ג' ימים ראשונים	
ספק	ספק ⁷	ודאי יין ותרומתו תרומה	לר' יוחנן
ודאי חומץ ואי תרומתו תרומה	ספק	ספק	לר' יהושע בן לוי

¹ ולכן לקמן (דף ד.) גבי נגע באחד בלילה ולמחר מצאו שהוא מת דלרבנן הנוגע טמא, הוא דוקא כשלא ידע קודם שהוא חי, אבל אם ידע שהוא חי אפי' מצאו מחר שהוא מת אינו טמא.

² כן כתבו התוס', בענין אם עשו גבינות מבהמה ולבסוף שחטו אותה ומצאו אותה טרפה, דאין לנו להתירם מכח חזקה דאוקי בהמה אחזקתה שלא היתה טרפה, כיון שלא היה לנו שעה מבוררת שאנו מוחזקים בה שלא היתה טרפה.

³ ע' לקמן דאמרין גבי חבית שהוא רק ספק, והעמידה הגמ' את דין חבית כר"ש שחולק גם גבי מקוה וס"ל דכל הטומאות הם ספק, אולם המשנה במקואות היא כרבנן דס"ל שכל הטהרות שעשה על גב המקוה הם טמאים בודאי. ומחלוקתם היכא דאיכא תרתי לריעותא, האם אזלינן בתר החזקה דהשתא וטמא בודאי - כרבנן. או הוא רק ספק, וברה"י תולין, וברה"ה טהור - כר"ש. ועי' טבלא הבאה.

⁴ דהיינו מקוה שנמדד ונמצא חסר, דאיכא התם תרתי לריעותא: (א) העמד טמא על חזקתו. (ב) בחזקת טהרה של המקוה יש ריעותא, דהרי חסר לפניך.

⁵ איכא רק חדא לריעותא בחזקת טהרה של האשה, דהרי דם לפניך.

⁶ רש"י (סוף ד"ה כל ג' ימים) פירש, דהנידון אליבא דרבי דס"ל דיין וחומץ הם ב' מינים. אולם לרבנן דס"ל דהם מין אחד אין נידון שתרומתו תרומה. ותוס' (ד"ה היה) חולקים, וס"ל דכל מה שאמרין לרבנן שתרומתו תרומה, הוא דוקא כשמתכוון לתרום מהרעה על היפה, אבל כאן הוי תרומה בטעות, וגם לרבנן שייך החילוקים דלהלן.

⁷ וקשיא לשמאי שאמר דלא מספקינן למפרע אלא דיין שעתן, ואילו כאן מספקינן למפרע. ותירצה הגמ' דבחבית יש תרתי לריעותא: (א) העמד טבל על חזקתו, ולא הועילה התרומה שעשה. (ב) הרי חומץ לפניך.